קיג: כל הבשר פרק שמיני חולין

אלא [ל]מאן דאמר שני כתובים כו'. עוכת כמיני אלה כל הנהו דרבקה מסיב להו כחד וכן הנהו דיהודה כחד:

עזים העזים. [מ]מימה דכחד מיעוטא סגי וכן לקמן בסוף פרקין (דף קח:) גבי תרומת הדשן: **קסבר** שמואל איסור חל על איסור. בחנם מוחק בקונטרס זאת הגירסא דלכאי קאמר דקסבר שמואל איסור חל על איסור [נ]דאי הוה ס"ל בעלמא דאין איסור חל על איסור אלא הוה אוקי מכל מקום לא אמעיט אלא מגדי וי"ל דאפילו לא הוה כתיב אלא לא תבשל בשר בחלב אמו הוה ממעטינן דם דלא איקרי בשר כדאמר בפ' כל שעה (פסחים דף נג:) כשהותרה נגלה היא ואכלנה וגידה הותרה אבל דמה לא קאמר שהותרה אלא בכלל נגלה היא: **ושאני הכא** דרבי **רחמנא גדי.** אי לאו גדי לא הוה יליפינן שיחול איסור בשר בחלב על איסור חלב מדאתמרינן סוף פרק גיד הנשה (לעיל דף קג.) יבא איסור נגלה ואיסור טרפה ויחול על איסור חלב דשאני נגלה דמטמאה וטרפה נמי משום דמחיים דכתי"ג אמרינן בזבחים פרק חטאת העוף (דף ע.) והא דאמר בפ' גיד הנשה (לעיל דף קג.) דאיסור טרפה חל על איסור אבר מידי דהוה לאיסור חלב מע"ג דאבר מן החי מטמא מ"מ כיון דחלב בכרת ואפ"ה חייל עליה כל שכן אאבר מן החי: כיון

[ד]דרבי רחמנא גדי ואיבעית אימא הא דידיה הא דרביה בעא מיניה רב אחדבוי בר אמי [ה]מרב המבשל בחלב גדי שלא הניקה מהו א"ל מדאיצטריכא לשמואל למימר בחלב אמו ולא בחלב זכר זכר הוא דלא אתי לכלל אם אבל האי כיון דבא לכלל אם אסור אתמר המבשל חלב בחלב רבי אמי ורבי אסי חד אמר לוקה וחד אמר אינו לוקה לימא בהא קמיפלגי דמ"ד לוקה קסבר איסור חל על איסור ומאן דאמר אינו לוקה קסבר אין איסור חל על איסור לא דכ"ע אין איסור חל על איסור [ו]אאכילה דכ"ע לא פליגי דלא לקי כי פליגי אבשול מ"ד [ז]לוקה חד איסורא הוא ומ"ד אינו לוקה להכי אפקה רחמנא לאכילה בלשון בישול כיון דסופיגו להכיא במשמע גדי אף עגל וטלה כדאמרן לעיל ומדכתב גדי לדרשה אתי חד לחלב ומתה לאמטועינן שיהא איסור חל על איסור ואיתרבו להו תרוייהו דהא מין גדי הן והי מיגייהו מפקת וחד לשליל וחד למעוטי טומאה ולקמן נמי בשמעתין אמרינן שאני הכא דרבי רחמנא גדי אלמא איסור חל על איסור לשמואל הכא מגדי נפקא ליה מריבויא והא דפריך לקמן וסבר שמואל איסור חל על איסור הא קשיא ליה דמדרבי שמואל חלב ומתה אלמא איסור חל על איסור: דס ושליא לא בעיא קרא למעוטינהו דהא לאו גדי נינהו ומהיכא תיתי לאיסורא: **ומתו כו.** בחוכא תרומה בטומאת גופו כתיב דהא לעיל מייתי כתיב אים אים מזרע וגו': **פרט לזו כו'.** אלמא לא אתי איסור טומאת הגוף שהוא במיתה בידי שמים וחייל אאיסור טומאת תרומה שאסורה ועומדת עליו באיסור עשה כדמפרש בגמרא בפ' הערל (עג:) מכשערין תאכלנו הטמא והטיהור [דברים טו] דמשמע טמא וטהור אוכלין בקערה אחת בשר בפיוון דאין בהן איסור טומאה וכתיב תאכלנו לזה ולא לאחר כלומר בזה התרתי לטהור לאכול עם הטמא ואע"פ שאוכל בשר טמא שמותר לאכול פסולי המוקדשין בין בטומאת הגוף ובין בטומאת עצמן אבל בתרומה לא התרתי לך לאכול בטומאת עצמה ולאו הכא מכלל עשה עשה. אבל אוכל תרומה בטומאת הגוף מפורש בו לא תעשה דכתיב [ויקרא כב] בקדשים לא יאכל וכתיב בתריה ובא השמש וטהר ואחר יאכל וגו' ומוקמינן ליה בתרומה

ביבמות (דף עד:): ה"ג **בעלמא בשר שמואל איסור חל על איסור ושאני הכא דגלי רחמנא ומתו בו כי יחללוהו ואכע"ג בעלמא קסבר אין איסור חל על איסור ושאני הכא דרבי רחמנא גדי.** ולשון[ח] שמעתי קשיא לי כיון דחד לגופיה הי רבי והי מייתר והא דרשינהו: **הא דרביה.** רבי [ט]אלעזר שאמר לעיל שמואל משמו וכל היכא דקתני משום פלוני לא שמע מפיו אלא מפי אחרים [י]שאמרו מפיו ושמואל לא רואה את רבי [יא]אלעזר מימיו דר' [יב]אלעזר בחורכן הוה (גיטין דף נו.) מתלמידי רבן יוחנן בן זכאי ושמואל מדורות האחרונים היה בסוף שנותיו דרבי[יג]: **שלא הניקה.** לא ילדה מעולם ויש לה חלב כשהיא קרוכה לימי לידתה מי דייקינן אמו בכר או לא: **חד אמר לוקה.** קס"ד דאאכילה קאמר והס[יד] התרו בו משום בשר בחלב: **אין איסור חל על איסור.** ולא נפיק מקרא דלגופיה וקרא יתירא ליה לן לרבוי דאיכא לאיסור דם לרבוי שליל אמא דחד איסור הוא דאיכא חד למעוטי שליא אמא דלא ס"ל פירשא הוא ובעי קרא למעוטי דאילו למעוטי דם וטומאה לא איצטריך דכיון דאין איסור חל על איסור מהיכא תיתי לן דליתסרו דבעי למעוטינהו: **כי פליגי אבשול.** שהרי החלב וכל שאר איסורין לא נאסרו לבשל אלא בשר בחלב הלכך גבי בשול אין כאן אלא איסור בשר בחלב:

ומר

כאן גדי עזים הא כל מקום שנאמר גדי סתם [א]אפילו פרה ורחל במשמע ולילף מיניה כתיב קרא אחרינא [ו]את עורות גדיי העזים כאן גדיי העזים הא כל מקום שנאמר גדי סתם אפילו פרה ורחל במשמע ולילף מיניה הוו להו שני כתובין הבאין כאחד [ב]וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין הניחא למ"ד אין מלמדין אלא למ"ד מלמדין מאי איכא למימר תרי מיעוטי כתיבי עזים העזים אמר שמואל [ג]גדי לרבות את החלב גדי לרבות את המתה גדי [ד]לרבות את השליל גדי [ה]להוציא את הדם גדי [ו]להוציא את השליא גדי להוציא את הטמאה בחלב אמו [ז]ולא בחלב זכר בחלב אמו [ח]ולא בחלב שחוטה בחלב אמו ולא בחלב טמאה הא תלתא גדי כתיבי ואנן שיתא דרשינן קסבר שמואל [ט]איסור חל על איסור ואיסור חלב ומתה מחד קרא נפקי דם נמי לאו גדי הוא ושליא נמי פירשא בעלמא הוא פשו להו תרי חד לרבות את השליל וחד למעוטי בהמה טמאה וסבר שמואל איסור חל על איסור [י]והאמר שמואל משום ר' [יא]אלעזר [יב]מנין לכהן טמא שאכל תרומה טמאה [יג]שאינו במיתה שנאמר [יד]ומתו בו כי יחללוהו פרט לזו שמחוללת ועומדת איבעית אימא בעלמא איסור חל על איסור ושאני התם דמיעט רחמנא ומתו בו איבעית אימא בעלמא קסבר שמואל [טו]אין איסור חל על איסור ושאני הכא כאן דסופיגו להכיא במשמע גדי אף עגל וטלה כדאמרן לעיל ומדכתב גדי לדרשה אתי חד לחלב ומתה לאמטועינן שיהא איסור חל על איסור ואיתרבו להו תרוייהו דהא מין גדי הן והי מיגייהו מפקת וחד לשליל וחד למעוטי טומאה ולקמן נמי בשמעתין אמרינן שאני הכא דרבי רחמנא גדי אלמא איסור חל על איסור לשמואל הכא מגדי נפקא ליה מריבויא והא דפריך לקמן וסבר שמואל איסור חל על איסור הא קשיא ליה דמדרבי שמואל חלב ומתה אלמא איסור חל על איסור: דס ושליא לא בעיא קרא למעוטינהו דהא לאו גדי נינהו ומהיכא תיתי לאיסורא: **ומתו בו.** בחוכא תרומה בטומאת גופו כתיב דהא לעיל מייתי כתיב אים אים מזרע וגו': **פרט לזו כו'.** אלמא לא אתי איסור טומאת הגוף שהוא במיתה בידי שמים וחייל אאיסור טומאת תרומה שאסורה ועומדת עליו באיסור עשה כדמפרש בגמרא בפ' הערל (עג:) מכשערין תאכלנו הטמא והטיהור [דברים טו] דמשמע טמא וטהור אוכלין בקערה אחת בשר בפיוון דאין בהן איסור טומאה וכתיב תאכלנו לזה ולא לאחר כלומר בזה התרתי לטהור לאכול עם הטמא ואע"פ שאוכל בשר טמא שמותר לאכול פסולי המוקדשין בין בטומאת הגוף ובין בטומאת עצמן אבל בתרומה לא התרתי לך לאכול בטומאת עצמה ולאו הכא מכלל עשה עשה. אבל אוכל תרומה בטומאת הגוף מפורש בו לא תעשה דכתיב [ויקרא כב] בקדשים לא יאכל וכתיב בתריה ובא השמש וטהר ואחר יאכל וגו' ומוקמינן ליה בתרומה ביבמות (דף עד:): ה"ג **בעלמא בשר שמואל איסור חל על איסור ושאני הכא דגלי רחמנא ומתו בו כי יחללוהו ואכע"ג בעלמא קסבר אין איסור חל על איסור ושאני הכא דרבי רחמנא גדי.** ולשון[ח] שמעתי קשיא לי כיון דחד לגופיה הי רבי והי מייתר והא דרשינהו: **הא דרביה.** רבי [ט]אלעזר שאמר לעיל שמואל משמו וכל היכא דקתני משום פלוני לא שמע מפיו אלא מפי אחרים [י]שאמרו מפיו ושמואל לא רואה את רבי [יא]אלעזר מימיו דר' [יב]אלעזר בחורכן הוה (גיטין דף נו.) מתלמידי רבן יוחנן בן זכאי ושמואל מדורות האחרונים היה בסוף שנותיו דרבי[יג]: **שלא הניקה.** לא ילדה מעולם ויש לה חלב כשהיא קרוכה לימי לידתה מי דייקינן אמו בכר או לא: **חד אמר לוקה.** קס"ד דאאכילה קאמר והס[יד] התרו בו משום בשר בחלב: **אין איסור חל על איסור.** ולא נפיק מקרא דלגופיה וקרא יתירא ליה לן לרבוי דאיכא לאיסור דם לרבוי שליל אמא דחד איסור הוא דאיכא חד למעוטי שליא אמא דלא ס"ל פירשא הוא ובעי קרא למעוטי דאילו למעוטי דם וטומאה לא איצטריך דכיון דאין איסור חל על איסור מהיכא תיתי לן דליתסרו דבעי למעוטינהו: **כי פליגי אבשול.** שהרי החלב וכל שאר איסורין לא נאסרו לבשל אלא בשר בחלב הלכך גבי בשול אין כאן אלא איסור בשר בחלב:

ומר

עין משפט נר מצוה

קב א מיי' פ"ע מהל' מאכלות אסורות הל' ג טוש"ע י"ד סי' פז סעיף ב:
קג ב ג ד ה ו מיי' שם הל' ו ז טור ש"ע שם סעיף ו ז:
קד ז מיי' פ"ז מהלכות תרומות הל' ח:
קה ח ט מיי' פ"ט מהל' מאכלות אסורות הלכה ו:

רבינו גרשום

ונילף מיניה כו'. מאותו גדי עזים ולא נרבי בשר בחלב אלא גדי בחלב אמו: תרי מיעוטי כתיבי עזים העזים. כלומר מצי למיכתב תרוייהו עזים למה כתב העזים כאן עזים אבל במקום אחר שנאמר גדי סתם אפי' פרה ורחל: גדי לרבות את החלב. כלומר שאם בישל חלב בחלב עוכר כלאו: גדי לרבות את המתה. כלומר בהמה שמתה מאליה: גדי להוציא את הדם. כלומר שאם בישל דם בחלב פטור: ולא בחלב זכר. שיש לו חלב מעט וכך העידו לפנינו שראו חלב בזכר: ולא בחלב שחוטה. כלומר שהוציאו מן הדדים חלב לאחר שנשחטה: חלב ומתה מחד קרא נפקא. כלומר מתחלה היה חייב בכזית של חלב משום חלב בישלו חייב נמי משום בשר בחלב וכן במתה מתחלה היה חייב משום נבלה בכזית בישלו חייב משום בשר בחלב מחד קרא נפקא מחד גדי: דם ושליא פירשא בעלמא נינהו. כלומר ולא צריך קרא לאפוקי: מגין לכהן טמא שאכל תרומה טמאה. כלומר אם לא היה טמא ואכל תרומה טמאה עובר בלאו בראשכחן והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל וכן בתרומה [ז] ועכשיו כי נטמא טומאת הגוף אי איסור חל על איסור ליתי איסור מיתה ליחול על איסור לאו: שאני הכא דגלי רחמנא גדי. כלומר לרבות החלב והמתה: הא דידיה הא דרביה. כלומר דרביה [סבר] אין איסור חל על איסור:

[ח] כיבמות דף עג ע"ב מבואר דמתרומה טמאה ליכא איסור לאו מק איסור עשה וע"ש ברש"י ד"ה מה שאין כן בתרומה ובתוס' שם ד"ה ומוקמן וע"ש.

מסורת הש"ס

[א] [קדושין כו. וש"נ], [ב] [מזכר לקמן קנח.], [ג] [לקמן קיד. קטז. ולעיל קא. יבמות לב. קדושין עז: סנהדרין פח. כריתות יד. יד: כב. מעילה נח.], [ד] [סנהדרין פב., ה] [ע"ל מלעיל], [ו] [יבמות יג:], [ז] [הא דלא ילף מכשר בחלב עי' תוס' לעיל קא: ד"ה מ"ל שנת היא], [ח] [ע"ל מרכא], [ט] [כס"ת: ולקמן], [י] [ע"ל מלעיל], [יא] [כ"מ פה:], [יב] [ע"ל מס], [יג] [עי' תוס' יומא ס. ד"ה תרי ומס"ש נגלו], [יד] עי' רש"ל.

תורה אור השלם

1. וְאֵת עֹרֹת גְּדֵי הָעִזִּים הִלְבַּשְׁתָּה עַל יָדָיו וְעַל חֵלֶקֹת צַוָּארָיו:
בראשית כו עז
2. וְשָׁמַרְתִּי אֶת מִשְׁמַרְתִּי אֲלֹא יִשְׁאוּ עָלַי חֵטְא וּמֵתוּ בוֹ כִּי יְחַלְּלוּהוּ אֲנִי יְיָ מְקַדְּשָׁם: ויקרא כב ט

גליון הש"ס

גמ' שאינו במיתה שנאמר. עי' יומא דף ל ע"א רש"י ד"ה תרומה טמאה וכגיטין דף נד ע"א ברש"י ד"ה דאכל מינה ע"ש ועי' לעיל דף קא ע"א תוס' ד"ה כגמרא ועי' פי"א משנה ב' דפרה וכר"ש שם: רש"י ד"ה הא דרבית וכו' שאמרו וכו'. עי' ב"ב דף קיד ע"ב ברש"ש ד"ה מטום ר"י:

מוסף רש"י

וכל שני כתובין הבאין באחד אין מלמדין. מלא כתיב אחד ונעמוד סולמו מיניה (קדושין כד:) מדהדר מתניה לאיתן ולא ילפא מתכריה שמע מינה דוקא הני קאמר (פסחים מה.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com